

Sven Egil Omdal:

«Når de som skulle være ytrings-frihetens fremste forvaltere, daglig d...a-luerer den, bør ingen bli overrasket den dagen folk flest synes friheten er verdiløs.»

Alf Tande-Petersen:

«Om vi mennesker glemmer alt annet enn å være effektive og lønnsomme, har vi amputert oss sjøl.»

«Historiske revisjonister»

På de britiske øyer raser nå Churchill-debatten for fullt. Den startet forrige helg med de første presentasjonene av John Charmleys bok «The End of Glory», et såkalt «revisjonistisk» verk om Churchills statsministertid. Skjelvet nådde åtte på Richters skala da Alan Clark, handels- og viseforsvarsminister i Thatchers regjeringer og selv krigshistoriker, i en større artikkel i The Times hyllet forfatteren og avsa sin personlige dom over Winston Churchill – statsministeren som «ødela imperiet og knuste den sosiale orden».

For folk flest står Churchill – med rette – som mannen som mer enn noen annen bidro til å redde verden fra nazityranniet. Derfor har det ikke vært lett å vinne gehør for det faktum at han både før og etter krigen (særlig før) var en politisk katastrofe. Konsekvent sviktende dømmekraft i sak etter sak gjennom ti-, tyve- og de første tredveårene bidro til at det var svært få som trodde på ham den ene gang han hadde rett; da han advarte verden mot Hitler.

Tredveårene hadde Churchill bokstavelig talt fire – 4 – tilhengere: Sønnen Randolph, svigersønnen, senere statsråd Duncan Sandys, den profesjonelle tory-rebellen Robert Boothby, og en lystløgner og sjarlatan fra Irland, Brendan Bracken, som under krigen ble britisk informa-

sjonsminister. Da Churchill dannet sin andre regjering i 1951, var han 77 år gammel, holdt på å miste hørselen, hadde hatt to slag, ble snart rammet av det tredje, og hadde for lengst sluttet å gjøre gagns arbeid.

Winston Churchills politiske liv kan deles i tre; katastrofe, triumf og katastrofe. Det er triumfen i midten Charmley og Clark nå forsøker å gjøre til en katastrofe. «Historisk revisjonisme», kaller de det. I virkeligheten dreier det seg om politisk renessanse for småfascister, nazisympatisører og høyre-ekstremister, dagens forsvarere av Neville Chamberlains konservative parti, som Boothby i sin tid karakteriserte som «rottent til marginen».

Den historiske revisjonismen har fått tre ansikter: John Charmley, som mener at Storbritannia mens krigen ennå var ung, burde ha «kultivert ikke-ideologiske nazister som Göring» og tatt «fredsfølerne» fra Tyskland alvorlig; Alan Clark, som mener Storbritannia skulle ha inngått en separatfred med Nazi-Tyskland i

1941 og latt Hitler knuse Sovjetunionen; og David Irving – som mener at Storbritannia aldri burde ha gått til krig mot Tyskland.

«Historikeren» David Irving startet sin «revisjonistiske» karriere med å hevde at Hitler ikke kjente til konsentrasjonsleirene og gasskamrene. I dag påstår han at konsentrasjonsleirene og gasskamrene aldri eksisterte. Alan Clark har tidligere sjokkert verden med å si at de fargede «bør sendes tilbake til Bongo-Bongo-land», at man skal være stolt av sin rase, og at man «ikke skal være redd for å bruke ordet nasjonalsosialisme bare fordi det er brukt før i historien».

Når det gjelder John Charmley, har jeg selv hatt den tvilsomme glede å følge regresjonen i hans forfatterskap – fra «Duff Cooper» i 1986, en sympatisk biografi over den eneste av Chamberlains statsråder som hadde mot og vett til å gå av i protest mot München-avtalen, «Lord Lloyd and the decline of the British Empire» i 1987, en hyllest til den siste av tory-partiets imperialister, til «Chamberlain and the Lost Peace», en naturlig forløper til «The End of Glory».

Irving har for lengst slått seg sammen med sine nye venner i Münchens ølhaller. Clark og Charmley kommer nok etter.

gjeste-skriver

PER EDGAR KOKKVOLD
OSLO

Tamilsaken kan felle Schlüter

OLE MARTIN LARSEN

KØBENHAVN: Torsdag 14. januar er en skjebnedag i dansk politikk. Da får statsminister Poul Schlüter overlevert den 6 000 sider lange rapporten om den såkalte tamilsaken fra Høyesterett. Rapporten kan bli Poul Schlüters politiske dødsdom. Han bestemmer selv når den skal offentliggjøres, noe som trolig skjer samme dag.

Tamilsaken har ligget som en kvælende dyne over Dan-

Tamilsaken handler kort fortalt om at det danske Justisdepartementet (JD) høsten 1987 plutselig begynte å legge vekk alle tamilske flyktningers søknader om familiegjenforening.

Det var i utgangspunktet lovbrudd. Flyktninger har etter to år i Danmark rett til å få sin familie til landet.

I 15 måneder fikk ikke en eneste tamil sin søknad behandlet. Det har

nesten to år lange – forhørene i Høyesterett samstemmig erklært at de handlet på ordre fra Ninn-Hansen. Han har på sin side hevdet at hele den daværende regjeringen stod bak. Alle daværende – og de fleste nåværende – ministre har flere ganger forklart seg for Høyesterett. Og alle har fraskrevet seg ansvaret.

Saken kunne ha sluttet med Ninn-Hansens fall i 1989, da Schlüter i en berømt tale i Folketinget erklærte at «intet er feiet inn under gulvteppet i

politikk & samfunn